

Arbeidsnotat
2021:5

Dokumentasjonsnotat:

Kandidatundersøkelse av 2020-kullet

Dokumentasjon av data fra spørreundersøkelse til personer som ble uteksaminert med bachelor- eller mastergrad våren 2020

Siv-Elisabeth Skjelbred, Thea Eide og Talieh Sadeghi

Arbeidsnotat
2021:5

Dokumentasjonsnotat:

Kandidatundersøkelse av 2020-kullet

Dokumentasjon av data fra spørreundersøkelse til personer som ble uteksaminert med bachelor- eller mastergrad våren 2020

Siv-Elisabeth Skjelbred, Thea Eide og Talieh Sadeghi

Arbeidsnotat 2021:5

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
Adresse Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo

Prosjektnr. 21122

Oppdragsgiver Kunnskapsdepartementet
Adresse Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo

Fotomontasje NIFU

ISBN 978-82-327-0510-8
ISSN 1894-8200 (online)

Copyright NIFU: CC BY 4.0

www.nifu.no

Innhold

1	Introduksjon	4
2	Spørreskjemaet	6
2.1	Generelt om spørreskjemaet.....	6
2.1.1	Arbeidsmarkedsstatus.....	6
2.1.2	Spørsmål om arbeidet.....	9
3	Gjennomføring av undersøkelsen	11
3.1	Hvilke læresteder er representert.....	11
3.2	Opplysninger fra lærestedenes studieadministrative systemer	12
3.3	Populasjon.....	13
3.4	Datainnsamling.....	15
3.4.1	Svarprosent	15
3.4.2	Respondenter	17
4	Databearbeiding	19
4.1	Databearbeiding	19
4.1.1	Retting av feil	19
4.2	Definisjoner og grupperinger	19
4.2.1	Fagfelt.....	19
4.2.2	Innvandringsbakgrunn.....	21
4.2.3	Sosial bakgrunn	21
4.2.4	Psykometrisk vurdering av jobbusikkerhetsbatteriet.....	22
5	Sammenligning av 2019- og 2020-kullene	25
5.1	Forskjeller i definisjoner.....	27
5.1.1	Arbeidsmarked	27
6	Tilgjengeliggjøring av data	28
	Referanser	29

1 Introduksjon

Kandidatundersøkelsen er en nasjonal spørreundersøkelse til nyutdannede personer med universitets- og høgskoleutdanning. Undersøkelsen gjennomføres av NIFU på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Kandidatundersøkelsen har to hovedformål, det ene er å undersøke kandidatenes vurdering av utdanningen, mens det andre er å gi en oversikt over hvordan det går med nyutdannede på arbeidsmarkedet. Siden undersøkelsene gjentas med jevne mellomrom kan de også brukes til å se om det har skjedd endringer både i vurdering i utdanningen og arbeidsmarkedssituasjonen mellom kull. Dette vil kunne gi oss en indikasjon på om det er noen grupper av kandidater man bør være mer oppmerksom på.

NIFU gjennomfører to type undersøkelser av nyutdannede: halvtårsundersøkelsene sendes ut i november og går til kandidater som ble uteksaminert i vårsemesteret samme år. Spesialundersøkelsene foretas vanligvis lengre tid etter eksamen, ofte tre år etter fullført utdanning. Spesialundersøkelsene fokuserer gjerne på bestemte grupper eller temaer.

Dette notatet beskriver gjennomføring av en halvtårsundersøkelse av 2020-kullet, med noen tilleggsspørsmål knyttet til koronapandemien. Notatet beskriver arbeidet i forkant, underveis og i etterkant av datainnsamlingen. Rapporten beskriver populasjonen og respondentene, samt spørreskjemaet og databearbeiding.

Undersøkelsen som beskrives i dette notatet ble distribuert i november 2020. Vi undersøker personer som er uteksaminert på vårsemesteret samme år som undersøkelsen finner sted. Vårsemesteret er definert til å vare fra 1. februar til 31. august. Undersøkelsen sendes ut i november, og vi omtaler resultatene som å gjelde ca. «et halvt år etter fullført utdanning», selv om det for noen har gått kortere eller lengre tid. De fleste er uteksaminert i mai, og dermed gjelder betegnelsen for det store flertallet.

Den tradisjonelle kandidatundersøkelsen omfatter personer uteksaminert fra høyere grads studieprogram. I hovedsak har disse fullført en mastergrad, men enkelte har en annen type høyere grad, herunder kandidater med embetseksamen i psykologi (cand. psychol.), teologi (cand. theol.) og cand.med.vet. (veterinærer). Siden dette berører en svært liten del av kandidatene, omtales for enkelthets skyld alle personer med høyere grad som mastere. Funnene for masterkandidatene kan

sammenlignes med tilsvarende undersøkelser gjennomført på en lang rekke tidligere masterkull (hovedsakelig oddetallskull). I tillegg inkluderer årets undersøkelse også personer som ble uteksaminert med en bachelorgrad. Utvalgte bachelorgrader har også blitt undersøkt ved noen tidligere anledninger, men det er mer begrensede muligheter for å sammenligne årets besvarelser med tidligere år for bachelororger enn for mastere.

2 Spørreskjemaet

2.1 Generelt om spørreskjemaet

Spørreskjemaet inneholder en rekke spørsmål om kandidatens arbeidsmarkedsstilpasning. I tillegg inneholder spørreskjemaet noen spørsmål om studentenes oppfatning av kvalitet og studieprogrammet. Undersøkelsen har en rekke enkeltspørsmål og noen spørsmålsbatterier. De samme spørsmålene stilles til alle kandidater uavhengig av type studieprogram.

Spørreskjemaet som brukes et halvt år etter uteksaminering består av en rekke faste spørsmål som gjentas i hver undersøkelse. Over tid har noen spørsmål blitt utviklet og forbedret, og noen har kommet til og andre har gått ut. Spørreskjemaet inkluderer bakgrunns-spørsmål som foreldrenes utdanningsnivå, innvandringsstatus, kjønn, alder, karakterer fra videregående, karakterer fra høyere utdanning, omsorgsansvar for barn, morsmål, norskferdigheter, bostedsfylke, arbeidsfylke og bostedsfylke ved 17 år samt sivilstand.

2.1.1 Arbeidsmarkedsstatus

En sentral del av undersøkelsen er å kartlegge studentenes arbeidsmarkedsstatus. For å få samme måletidspunkt for alle kull og for alle respondenter uavhengig av når de svarer på undersøkelsen bruker vi en rekke spørsmål om kandidatens tilpasning i andre uken av november i undersøkelsesåret. I 2020 var referanseuken 9.-15. november. Tabell 2.1 viser spørsmålene som bidrar til å definere arbeidsmarkedsstatus. Disse spørsmålene har ligget fast i en årrekke.

Tabell 2.1 Spørsmål i spørreskjemaet som definerer arbeidsmarkedsstatus

Kort beskrivelse	Spørsmålsformulering og svaralternativer	Betingelse («routing»)
Hovedaktivitet	Betraktet du deg i uken 9.-15. november 2020 hovedsakelig som: Yrkesaktiv student/skoleelev arbeidsledig annet	
Inntektsgivende arbeid	Utførte du inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i uken 9.-15. november 2020? Arbeid gjennom arbeidsmarkedstiltak skal her ikke regnes som inntektsgivende arbeid. <i>Ja / Nei</i>	
Midlertidig borte	Hadde du i uken 9.-15. november 2020 inntektsgivende arbeid som du var midlertidig borte fra på grunn av ferie, lønnet omsorgspermisjon, sykdom eller lignende? <i>Ja / Nei</i>	Kun til de som svarer nei på inntektsgivende arbeid
I arbeidsmarkeds-tiltak	Var du i uken 9.-15. november 2020 engasjert i et arbeidsmarkeds- eller sysselsettingstiltak? <i>Ja / Nei</i>	Kun til de som svarer nei på midlertidig borte
Type tiltak	Hva slags tiltak var dette? <i>Lønnstilskudd eller annet sysselsettingstiltak Opplæring (arbeidsmarkedskurs, jobbklasser etc.) Arbeidspraksis/praksisplass støtte fra NAV</i>	Kun til de som svarer ja på i arbeidsmarkedstiltak.
Søker arbeid	Har du fram til og med 9.-15. november 2020 aktivt forsøkt å få arbeid, og i så fall i hvilke perioder søkte du? <i>Ja, jeg søkte aktivt i perioden fra 18. oktober til 15. november 2020. Ja, men jeg søkte aktivt bare før 18. oktober 2020. Nei</i>	Kun til de som svarer nei på om de er i arbeidsmarkedstiltak
Tilgjengelig for arbeid	Dersom du hadde fått tilbud om arbeid, kunne du ha påtatt deg det i løpet av perioden fra 15. november til 5. desember 2020? <i>Ja / Nei</i>	Kun til de som svarer ja på søker arbeid
Helt permittert (ny 2020)	Var du i uken 9.–15. november 2020 100 prosent permittert fra din stilling? <i>Ja / Nei</i>	Kun til de som svarer nei på de utførte inntektsgivende arbeid og nei på om de var midlertidig borte.
Delvis permittert (ny 2020)	Var du i uken 9.–15. november 2020 delvis permittert fra denne jobben? <i>Ja / Nei</i>	Kun til de som svarer ja på om de utførte inntektsgivende arbeid eller ja på at de hadde arbeid de var midlertidig borte fra.

Sysselsatt, arbeidsledig eller utenfor arbeidsstyrken

Definisjonen av arbeidsmarkedsstatus som brukes i kandidatundersøkelsen tilsvarende *tilnærmet* definisjonen som benyttes i SSBs arbeidskraftundersøkelser. En person regnes som **sysselsatt** dersom de utførte minst én times inntektsgivende arbeid i referanseuka, eller hadde et inntektsgivende arbeid som de var midlertidig borte fra i denne uka (pga. ferie, lønnet omsorgspermisjon, sykdom eller lignende). Som sysselsatte regnes også de som var i sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver (lønnstilskudd).

For å bli definert som **arbeidsledig** må man ikke være definert som sysselsatt og oppfylle minst et av følgende kriterier:

- Aktivt har søkt etter jobb de siste fire ukene før undersøkelsesuka, og som er tilgjengelig for å ta denne jobben i løpet av de to neste ukene.
- Være engasjert i andre arbeidsmarkeds- eller sysselsettingstiltak enn sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver som arbeidsledig. Dette er i tråd med AKU definisjonen.
- Anser seg selv som hovedsakelig arbeidsledig og har aktivt søkt arbeid.
- Personer som er helt permitterte (nytt spørsmål i 2020-undersøkelsen)

I hovedsak må man være aktivt arbeidssøkende for å bli definert som arbeidsledig. Arbeidssøking og arbeidsdeltakelse er overordnet alle andre aktiviteter man kan ha, og en person som er i utdanning og samtidig søker jobb blir dermed regnet som arbeidsledig i undersøkelsen, mens en person som er i utdanning og i arbeid blir definert som sysselsatt. Personer som hverken er arbeidsledig eller sysselsatt er **utenfor arbeidsstyrken**.

Permitterte

I Norge er det vanligvis svært få permitteringer. Etter utbruddet av korona har mange norske bedrifter måttet permittere sine ansatte, og det har blitt økt oppmerksomhet rundt permitteringer. Vi har derfor lagt til to nye spørsmål i årets undersøkelse for å få mer informasjon om permittering blant nyutdannede. Personer som er permittert blir ikke definert som arbeidsledig etter de tradisjonelle kriteriene dersom de ikke aktivt søker seg ny jobb. Enkelte permitterte vil derfor ved bruk av den tradisjonelle definisjonen bli definert som utenfor arbeidsstyrken ved at de hverken er sysselsatt eller aktivt søker arbeid.

I SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU) blir personer som har vært helt permitterte i under tre måneder regnet som sysselsatte med midlertidig fravær, mens personer som har vært helt permitterte i minst tre måneder regnes som

arbeidsledige.¹ Vi har ikke informasjon om hvor lenge permitteringen har vart, og kan derfor ikke bruke dette skillet i vår definisjon. Vi har valgt å inkludere personer som svarer at de er 100 prosent permittert fra sin stilling i arbeidsledige.

2.1.2 Spørsmål om arbeidet

Personer som svarer at de er i arbeid får spørsmål om arbeidet de hadde i referanseuken. Personer som hadde mer enn ett arbeidsforhold svarer for hovedstillingen, det vil si den arbeidsplassen de tilbrakte mest tid på. Noen av disse spørsmålene brukes for å definere om arbeidet er relevant for utdanningen kandidaten tok. I tabell 2.2 viser vi spørsmål som kartlegger kandidatenes stillingsstørrelse og innhold og nivå på arbeidsoppgavene i forhold til utdanningen. Disse spørsmålene brukes til å danne følgende definisjoner:

Overutdannet: Omfatter personer som mener de utfører arbeidsoppgaver som krever utdanning på et lavere nivå enn mastergrad, også kalt vertikal mistilpasning. Motsatsen er underutdanning, noe som er mer sjeldent for mastere.

Horisontal mistilpasning: Omfatter personer som mener utdanningens innhold ikke samsvarer med arbeidsoppgavene.

Irrelevant arbeid: Omfatter sysselsatte som mener at høyere utdanning er helt uten betydning for arbeidet, og at innholdet i utdanningen passer dårlig med arbeidsoppgavene. Vi skiller mellom de som hadde irrelevant arbeid på grunn av vansker med å få arbeid i samsvar med utdanningen, det vil si at de var «*ufrivillig i irrelevant arbeid*», og de som hadde irrelevant arbeid av andre grunner.

Undersysselsetting: Omfatter personer (som ikke har irrelevant arbeid) som jobber deltid fordi det *ikke* har vært *mulig* å få heltidsarbeid. Det ekskluderer derfor personer som ønsker å jobbe deltid. I 2020 inkluderer dette også personer som svarer at årsaken til at de arbeider deltid er fordi de er delvis permittert.

---

¹ I den registerbaserte sysselsettingsstatistikken blir permitteringer under 3 måneder regnet som sysselsatt slik som i AKU, mens permitteringer over tre måneder regnes som «ikke sysselsatt». Den statistikken deler ikke opp de ikke sysselsatte i øvrige kategorier slik som arbeidsledig eller utenfor arbeidsstyrken.

Tabell 2.2 Spørsmål om arbeidet kandidatene har

Variabelnavn	Spørsmål	Verdi	Verdibeskrivelse
arbniva	Hvordan vil du karakterisere arbeidsoppgavene dine i denne jobben i forhold til nivået på utdanningen du avsluttet våren 2020?	1	Arbeidsoppgavene krever høyere utdanning på samme nivå
		2	Arbeidsoppgavene krever høyere utdanning, men på et høyere nivå
		3	Arbeidsoppgavene krever høyere utdanning, men på et lavere nivå
		4	Arbeidsoppgavene krever ikke høyere utdanning, men det er en fordel å ha det
		5	Det er helt uten betydning om man har høyere utdanning
innhsti	Hvordan synes du innholdet i utdanningen du avsluttet våren 2017 passer med arbeidsoppgavene i denne jobben?	1	Godt
		2	Middels godt
		3	Dårlig
deltpro	Hva var din arbeidstid i denne jobben? - % av heltid:		
deltidgr	Hva var den viktigste grunnen til at du arbeidet deltid i denne jobben?	1	Det har ikke vært mulig å få heltids jobb
		2	Ønsker å ha flere jobber som til sammen gir full tid
		3	Ønsker ikke/kan ikke arbeide mer pga. omsorgsforpliktelser
		4	Ønsker ikke/kan ikke arbeide mer pga. videre studier
		5	Andre grunner
		99	Jeg er delvis permittert (ny i 2020)

3 Gjennomføring av undersøkelsen

3.1 Hvilke læresteder er representert

I 2020 deltok alle universiteter og statlige høyskoler i undersøkelsen, med unntak av forsvarrets høyskole, politihøgskolen og samisk høyskole. Private læresteder som bruker Felles Studentsystem (FS) deltok også i undersøkelsen, og totalt deltok 28 læresteder. Tabell 1.3 viser listen over hvilke læresteder som er inkludert i rapporten med tilhørende forkortelse, samt hvor mange som fikk undersøkelsen på hvert lærested. I noen sammenhenger, for eksempel i tabeller, bruker vi forkortelser på lærestedene. Forkortelsene vi bruker er de samme som lærestedene selv bruker.

Tabell 3.1 Læresteder som er inkludert i populasjonen, forkortelse og antall respondenter

Lærested	Forkortelse	Antall respondenter
Ansgar Høyskole	Ansgar	24
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	AHO	55
Fjellhaug Internasjonale høyskole	FIH	12
Høgskolen i Molde - Vit høyskole i logistikk	HiMolde	228
Høgskolen i Volda	HiVolda	245
Høgskolen i Østfold	HiØ	461
Høgskolen Innlandet	HINN	1032
Høgskolen Kristiania	Høgskolen Kristiania	859
Høgskulen på Vestlandet	HVL	1252
Kunsthøgskolen i Oslo	KHiO	102
Lovisenberg Diakonale høyskole	LDH	122
MF vitenskapelig skole for teologer	MF	82
NLA høyskolen	NLA	154
Nord universitet	Nord	897
Norges handelshøyskole	NHH	656
Norges idrettshøgskole	NIH	130
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	NMBU	733
Norges musikkhøgskole	NMH	47
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	NTNU	2987
Noroff	Noroff	28
OsloMet – Storbyuniversitetet	OsloMet	1802
Universitetet i Agder	UiA	1328
Universitetet i Bergen	UiB	1601
Universitetet i Oslo	UiO	2510
Universitetet i Stavanger	UiS	1053

Universitetet i Sørøst-Norge	USN	1381
Universitetet i Tromsø-Norges arktiske universitet	UIT	1514
VID vitenskapelige høgskole	VID	447

Vi går ut fra institusjonslandskapet slik det så ut da kandidatene avsluttet utdanningen (2020), og benytter navn som lærestedene har etter fusjonering eller etter å ha fått universitetsstatus. Den store hovedvekten av strukturendringene i høyere utdanning skjedde i 2017, og derfor er det ingen endringer fra forrige kandidatundersøkelse. Mindre læresteder kan bli slått sammen i analyser av anonymitetshensyn.

3.2 Opplysninger fra lærestedenes studieadministrative systemer

NIFU trenger data om hver enkelt kandidat fra de studieadministrative systemene for å kunne gjennomføre kandidatundersøkelsen. Disse dataene er primært kontaktdata (kandidatens navn, e-postadresse og telefonnummer), men vi får også noen personlige bakgrunnsvariabler (kjønn, alder) og informasjon om studiet personen fullførte (studieprogramnavn, studiets utdanningskode, NUS-kode², år og måned graden ble fullført, lærested, campus). Denne informasjonen har to formål: 1) å gjøre spørreskjemaet kortere for respondenten. 2) Å gjøre oss i stand til å foreta analyser av representativiteten av de svarende sammenlignet med populasjonen (se 3.4.2). Denne informasjonen kobles derfor på undersøkelsen for respondentene, og beholdes i anonymisert form for ikke-respondenter.

I tillegg til bakgrunnsinformasjon får vi kontaktinformasjon (navn, e-postadresse og telefonnummer) og personnummer. Det er kun personer som er bosatt i Norge som er målgruppen for undersøkelsen. Ved hjelp av personnummer kan vi kontrollere listen over de uteksaminerte opp mot det sentrale folkeregisteret og ekskludere personer som er bosatt utenfor Norge og koble på post-adresser for utsending. Direkte personidentifiserbar informasjon slettes når datainnsamlingen er ferdig. Disse dataene formidles ikke til noen.

NIFU fikk godkjenning fra hvert av lærestedene til å innhente disse dataene fra skolens studieadministrative system, Felles Studentsystem (FS). Selve uttrekket av data fra FS ble gjort av Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning (Unit). Filene overføres som krypterte og passordbeskyttede filer.

Kandidatundersøkelsen er meldt til NIFUs personvernombud, NSD. All informasjon behandles konfidensielt, og det offentliggjøres ikke informasjon som gjør det mulig å identifisere den som svarer. Det samles ikke inn sensitive

² NUS-kode (Norsk Utdanning Standard) er en SSBs kode for klassifisering av utdanninger.
<https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/36>

personopplysninger. Bare de mest sentrale medarbeiderne i prosjektet Kandidatundersøkelsen i NIFU har adgang til personopplysningene. Dataene lagres i spørreverktøyet SurveyXact og på lokale servere. Tilgangen er begrenset av personlig brukernavn og passord, med to-faktor innlogging.

3.3 Populasjon

Årets undersøkelse har to undergrupper: personer som har fullført en masterutdanning eller tilsvarende og personer som har fullført en bachelorutdanning. Alle dataene ble kontrollert og kvalitetssikret. Duplikater er ikke ønskelig for å unngå utsending til samme person flere ganger og for at personen kun skal være oppført med ett studieprogram. Ved duplikater ble oppføringen med lavest gradsnivå fjernet, ved likt gradsnivå fjernes alle observasjonene av den personen da vi da ikke vet hvilken utdanning den svarer for. Noe duplikatproblematikk kan skyldes fellesgrader (eller lignende ordninger) der studenter er registret på samarbeidende program ved to læresteder. Datakvaliteten er jevnt over svært god. Data for de fleste variablene finnes for nesten alle kandidatene.

Mastere

Mastere består av personer som fullførte en masterutdanning eller tilsvarende våren 2020, slik som i den tradisjonelle halvtårsundersøkelsen. Unntaket er at vi i år også har inkludert personer med masterutdanning innenfor faggruppen «medisin». Disse har ikke tradisjonelt vært med i halvtårsundersøkelsen, men var med i en undersøkelse som ble gjennomført i 2019, der 2016-kullet var populasjonen.

Vi mottok informasjon fra UNIT på 10 141 observasjoner av personer som hadde fullført en master våren 2020. I undersøkelsen inkluderte vi utdanningsnivåene 1-1/2 år master, erfaringsbasert master 1,5-2 år, master 2 år, master 5-årig og høyere grads profesjonsstudier.

Av disse ekskluderte vi 2 observasjoner på grunn av duplikatobservasjon. I tillegg var seks personer registrert med to fullførte mastere. Fordi vi da ikke vet hvilken master de svarer på vegne av ekskluderes også disse 12 observasjonene fra utvalget. Av de gjenværende manglet vi e-postadresse til 5 personer. Disse ble ekskludert da e-post er primærkontaktmetoden for undersøkelsen. Etter disse ekskluderingene sto vi igjen med 10 122 personer.

De gjestående ble kontrollert opp mot folkeregisteret. Av disse ekskluderte vi 102 som var utvandret og en som var uregistrert. I tillegg ekskluderte vi 485 personer som vi ikke fikk treff på i folkeregisteret. Dette er trolig personer med utenlandsk opprinnelse som har fått midlertidig personnumre da de registrerte seg i Norge der informasjonen ikke har blitt oppdatert. Siden vi ekskluderer de som har utvandret og det er stor sannsynlighet for at personer uten treff i folkeregisteret

også har utvandret velger vi å ekskludere disse fra utvalget. Undersøkelsen av masterkandidater er en såkalt fullpopulasjonsundersøkelse. Det vil si at alle de nyutdannede har mottatt invitasjon til å delta i undersøkelsen. Undersøkelsen ble derfor sendt ut til 9561 personer.

Bachelorer

Vi mottok informasjon fra UNIT på 24 860 observasjoner av personer som hadde fullført en bachelor våren 2020. I undersøkelsen inkluderte vi kun treårig bachelor. Vi ekskluderte 11 observasjoner på grunn av duplikatobservasjoner. I tillegg var det 25 personer som var registrert med to fullførte bachelorer samme semester. Fordi vi da ikke vet hvilken bachelor de svarer på vegne av ekskluderes også disse 50 observasjonene. I tillegg ble 9 personer som også var registrert med en fullført master våren 2020 ekskludert fra dette utvalget, da de ble inkludert i masterutvalget. Av de gjenværende manglet 4 personer e-postadresse, og disse ble også ekskludert.

Etter ekskluderings av duplikater og lignende sto vi igjen med 24 786. De gjestående ble kontrollert opp mot folkeregisteret. Av disse ekskluderte vi 289 som var utvandret og en som var uregistrert. I tillegg ekskluderte vi 155 personer som vi ikke fikk treff på i folkeregisteret. Dette er trolig personer med utenlandsk opprinnelse som har fått midlertidig personnumre da de registrerte seg i Norge der informasjonen ikke har blitt oppdatert. Siden vi ekskluderer de som har utvandret og det er stor sannsynlighet for at personer uten treff i folkeregisteret også har utvandret velger vi å ekskludere disse fra utvalget. Vi sto igjen med 24 341 observasjoner av nyutdannede bachelorer.

For å redusere respondentbelastningen valgte vi å foreta et tilfeldig utvalg av om lag 50 prosent av kandidatene innenfor hver faggruppe, det vil si en stratifisert randomisering. Undersøkelsen ble derfor sendt ut til 12 181 kandidater. I analyser av bachelor og master samlet må en derfor gi hver bachelorrespondent en vekt på 2, mens hver masterrespondent har en vekt på 1. Ofte vil det derimot for analyseformål være hensiktsmessig å skille mellom de to undergruppene.

Tabell 3.2 Oversikt over mottatte observasjoner, ekskluderingsgrunner, populasjon og utvalg

	Master	Bachelor
Mottatt observasjoner	10141	24860
Ekskluderingsårsaker		
Duplikater	2	11
Fullført flere grader	12	50
Manglet epost	5	4
Også fullført master		9
Ikke match i folkeregisteret	458	155
Utvandret	102	289
Annet	1	1
Populasjon	9561	24341
Utvalg	9561	12181

3.4 Datainnsamling

NIFU gjennomførte undersøkelsen ved hjelp av spørreundersøkelsesverktøyet SurveyXact. Respondentene kunne besvare skjemaet fra PC, nettbrett og smarttelefon. Kandidatene fikk tilsendt invitasjon med unik lenke til undersøkelsen til deres e-postadresse. Lenken gir tilgang til kandidatens unike skjema. Besvarelsen kan endres når som helst i svarperioden, og det er den sist endrede versjonen av besvarelsen som lagres. Det er ikke mulig for en person å sende inn flere besvarelser.

Studenter som ikke hadde besvart eller bare delvis hadde besvart skjemaet fikk tilsendt påminnelser. To påminnelser ble sendt per e-post, mens en påminnelse ble sendt per brev/SMS³. Undersøkelsen var åpen fra 20. november 2020 til 15. januar 2021. Svarperioden er omtrent tilsvarende som tidligere undersøkelser. Undersøkelsen går hovedsakelig ut tredje uken i november, som er uken etter referanseuken vi bruker i arbeidsmarkedsspørsmålene, og avsluttes i løpet av januar/februar.

3.4.1 Svarprosent

Tabell 3.3 viser fordelingen av personer på svarkategoriene ikke-svart, noen svar og gjennomførte hele. Kategorien noen svar deles opp i de som svarte på 10 eller færre spørsmål og de som svarte på minst 11 spørsmål. Utelukker vi de personene som svarte på ti eller færre spørsmål får vi en svarprosent på 62 prosent for master og 52 prosent for bachelor. Svarprosenten har vært fallende i noen år, og det er derfor svært gledelig å se at vi har en vesentlig bedring sammenlignet med

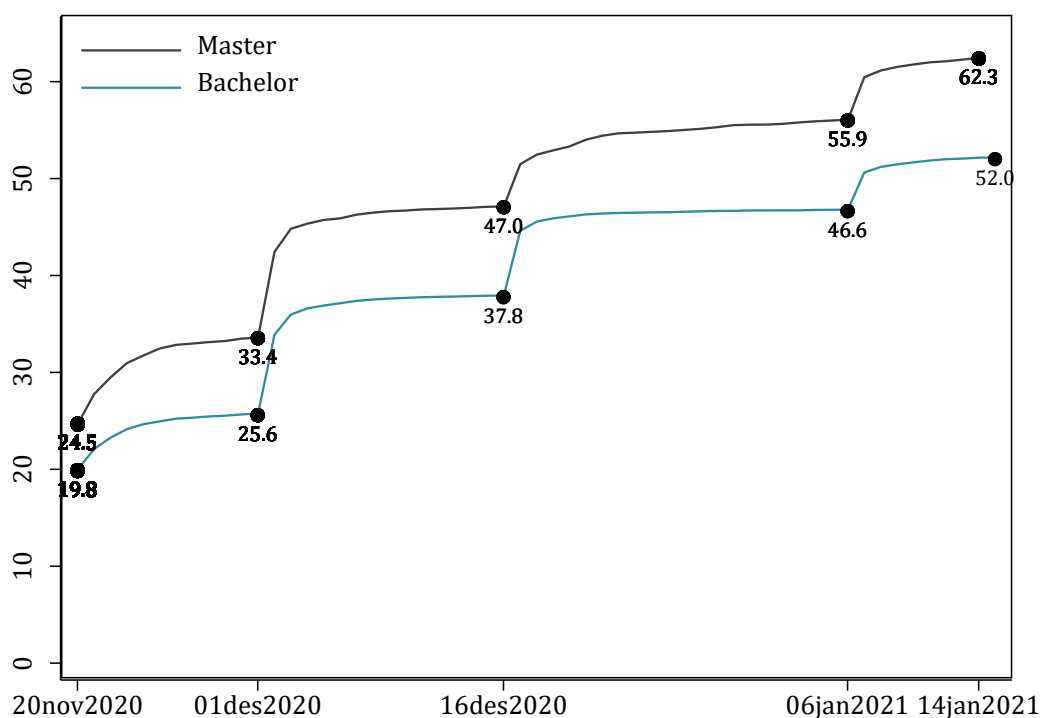
³ Undersøkelsen var en del av et randomisert kontrollert eksperiment der vi undersøkte effekten av å sende brevpåminnelser sammenlignet med SMS på svarprosent og representativitet.

fjoråret, der andelen besvart for master var på 41 prosent. Det er ikke vesentlig forskjell i svarprosent mellom lærestedene.

Tabell 3.3 Antall svarende, type svar og ikke-svarende

	Master	Bachelor
Ikke svart	3 337	5 343
Noen svar		
10 eller færre svar	267	503
Minst 11 svar	455	756
Gjennomført hele	5 502	5 579

For å få best mulig svarprosent sendte vi ut tre påminnelser. Figur 3.1 viser utviklingen i svarprosenten for hver dag gjennom datainnsamlingen. Tallene i figuren viser svarprosenten etter spørreundersøkelsens første dag og siste dag, samt svarprosenten dagen før hver påminnelse.

Figur 3.1 Kumulativ svarprosent for perioden undersøkelsen var åpen. Tidspunkt for påminnelser er markert på x-aksen, samt svarprosent kvelden før utsendelse av påminnelse.

3.4.2 Respondenter

Vi har en høy svarprosent, men det er likevel en viss risiko for selvseleksjon blant de personene som velger å svare på undersøkelsen. Basert på data fra kandidatundersøkelsen 2020 har vi gjennomført en frafallsanalyse hvor vi sammenligner respondenter som svarte på undersøkelsen med alle som mottok undersøkelsen. Fra UNIT har vi som nevnt populasjonsinformasjon om en rekke forhold som lar oss undersøke representativiteten til kandidatene som har besvart undersøkelsen.

Tabell 3.4 viser hvordan kandidatene fordeler seg på kjønn, alder, studienivåkode og fagfelt for hele populasjonen sammenlignet med analyseutvalget vårt, som består av kun de som har besvart undersøkelsen. En undergruppe har høyere svarprosent enn de(n) andre undergruppen(e) dersom en undergruppe utgjør en større andel av analyseutvalget enn av populasjonen. Det at det er små forskjeller mellom andelene i analyseutvalget og i populasjonen på ulike bakgrunnsvariabler indikerer derfor at det er ingen betydelige forskjeller i svarprosent mellom noen undergrupper. Kvinner har noe høyere svarprosent enn menn, men det skaper ikke en vesentlig skjevhet. Den høye andelen kvinner i analyseutvalg reflekterer at det er høy andel kvinner som fullfører høyere utdanning.

Det kan tenkes at det er systematiske skjevheter i svartilbøyelighet langs dimensjoner som ikke fanges opp av kjønn, alder, type utdanning og fagfelt. For eksempel kan det være slik at de mest positive og/eller de mest negative kandidatene har en større tilbøyelighet til å delta i undersøkelsen sammenlignet med de mer nøytrale. Det kan også være slik at arbeidsmarkedstilpasningen påvirker svartilbøyeligheten, ved at f.eks. arbeidsledige har større/lavere sannsynlighet for å svare enn personer i arbeid. Vi har tidligere undersøkt dette ved å studere om det er systematiske forskjeller mellom de som svarer tidlig i undersøkelsen og de som svarer sent, uten å finne klare indikasjoner på en slik sammenheng.

Tabell 3.4 Fordeling av alle kandidater etter kjønn, alder, type utdanning og fagfelt. Populasjon vs. analyseutvalg. Prosentandeler.

<i>Kjønn</i>	Populasjon	Analyseutvalg
Mann	38,03	35,41
Kvinne	61,97	64,59
<i>Aldersgruppe</i>		
18-24	33,93	31,30
25-29	41,96	42,27
30-34	10,89	10,84
35 og eldre	13,23	15,59
<i>Type utdanning</i>		
Bachelor, treårig	56,03	51,54

Master 1- 1/2 år	0,25	0,23
Master, erfaringsbasert	3,69	4,52
Master 2-årig	29,06	32,34
Master 5-årig	8,11	8,92
Profesjonsstudier	2,86	2,46
<i>Fagfelt</i>		
Bachelor, humanistisk	4,81	4,68
Bachelor, lærerutdanninger og utdanning	6,08	5,44
Bachelor, samfunnsfag og juridiske fag	6,64	6,90
Bachelor, økonomiske og administrative	7,84	7,08
Bachelor, Naturvitenskapelige fag, hånd	10,51	9,72
Bachelor, helse-, sosial- og idrettsfag	18,69	16,19
Bachelor, primærnæringsfag	0,61	0,66
Bachelor, samferdsels- og sikkerhetsfag	0,68	0,68
Bachelor, uoppgitt fagfelt	0,17	0,19
Humanistiske og estetiske fag	4,31	4,89
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	6,49	7,56
Samfunnsfag og juridiske fag	7,48	8,65
Økonomiske og administrative fag	7,82	7,96
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag o	9,00	9,71
Helse-, sosial- og idrettsfag	8,06	8,73
Primærnæringsfag	0,38	0,49
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre	0,44	0,47

* Studienivå er klassifisert av UNIT i dataene vi mottar etter NSDs grupperinger.⁴ Profesjonsstudier omfatter profesjonsstudier på mer enn 240 studiepoeng for hele studietiden; teologi, medisin, psykologi, veterinær etc. (5-7 år).

⁴ <https://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/tabell.action?tabellId=429>

4 Databearbeiding

4.1 Databearbeiding

4.1.1 Retting av feil

Etter utsending ble vi gjort oppmerksomme på en feil i spørreskjemaet. Spørsmålet om hvor tilfreds de var med jobben hadde fått feil etikett på svaralternativene. Etikettene skulle egentlig være «Svært misfornøyd» «Litt misfornøyd» «Verken eller», «Litt fornøyd» og «Svært fornøyd». Dessverre ble det skrevet «Litt misfornøyd» også på etikken for «Litt fornøyd». Slik at det var to versjoner av «Litt misfornøyd». Det er sannsynlig at flertallet av respondentene har forstått feilen da alternativene var plassert i stigende rekkefølge fra svært misfornøyd til svært fornøyd på en tradisjonell fempunktsskala. Vi endret etiketten før andre utsending, og svarene fra de som svarte på undersøkelsen etter andre utsending er derfor garantert korrekt. Svarene til de som svarte før andre utsending må derimot analyseres med forbehold om at enkelte kan ha misforstått på grunn av feil etikett på svaralternativene. Ved analyser av jobbtilfredshetsspørsmålet bør det derfor foretas en robusthetssjekk av funnene og sammenligner om funnet er uavhengig av om man ekskluderer de personene som svarte før korrigeringen.

4.2 Definisjoner og grupperinger

4.2.1 Fagfelt

Kandidatene fordeler seg på en rekke forskjellige utdanninger. Vi har gruppert dem i elleve hovedkategorier. Kategoriseringen er basert på fagfeltinndelingen i SSBs utdanningsstandard, men vi har modifisert den noe. Fagfeltet samfunnsfag og juridiske fag deles opp slik at samfunnsfag og juridiske fag er separat. Idrettsfag skiller ut fra fagfeltet helse, sosial og idrettsfag. Fagfeltet naturvitenskapelige fag,

håndverksfag og tekniske fag deles i to. Personer som har en master i teknologi, det vil si at de ifølge utdanningsstandarden har det SSB kaller *UH-kode 55M Master, teknologifag* skiller ut fra gruppen. Dette tilsvarer i de aller fleste tilfeller personer som har sivilingeniør som tilleggsbetegnelse på vitnemålet. De øvrige masterne innenfor naturvitenskapelig og tekniske fag danner gruppen natur- og realfag. Disse omtales ofte som *realister* (eller master i realfag) som – i tillegg til matematikk, statistikk etc. – omfatter naturfagene biologi, zoologi etc. I noen tilfeller vil det være for få respondenter innen enkelte fagfelt. De vil da ikke vises separat i tabeller/figurer, men inngå i totaltallet.

Inndelingen av bachelorkandidater følger samme mønsteret som inndelingen av masterkandidater. Da er det personer med UH-kode 11B bachelor, ingeniørfag som separeres ut fra fagfeltet naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag.

Tabell 4.1 Inndeling av utdanninger i fagfelt

SSBs fagfelt	NIFUs fagfelt
Humanistiske og estetiske fag	Humanistiske og estetiske fag
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk
Samfunnsfag og juridiske fag	Samfunnsfag Juridiske fag
Økonomiske og administrative fag	Økonomiske og administrative fag
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	Natur- og realfag Teknologiske fag/Ingeniør
Helse, sosial og idrettsfag	Helse og sosialfag Idrettsfag
Primærnæringsfag	Primærnæringsfag
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Fagfeltet lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk inkluderer også fireårig lærerutdanning, som faller mellom bachelornivå og masternivå og derfor ikke er inkludert i vår undersøkelse. Når navnet på fagfeltet, som er Lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk, brukes i tabeller og figurer, er det viktig å huske at det ikke omfatter f.eks. grunnskolelærerutdanning 1-7. trinn og grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn, da det første kullet fra femårig lærerutdanning enda ikke er uteksaminert.

4.2.2 Innvandringsbakgrunn

Grovinnndelingen baserer seg på om personen selv hadde innvandret eller var født i Norge med innvandrere foreldre.

- *Innvandrere* er født i utlandet og begge deres foreldre er født i utlandet.
- *Norskfødte med innvandrereforeldre* er født i Norge, men begge deres foreldre er født i utlandet.

Til sammen utgjør disse gruppene personer med *innvandringsbakgrunn*. De øvrige personene refereres til som den øvrige befolkningen. I tillegg kan kandidatene grupperes etter hvilken region de og deres foreldre er født i. For adopterte gjelder adoptivforeldrenes fødeland. Fordelingen av innvandrere etter landbakgrunn i 2019- og 2020-undersøkelsene vises i tabell 4.1. I analyser vil det ofte være hensiktsmessig å dele personer med innvandringsbakgrunn opp i to grupper: innvandrere fra Vest-Europa/EU, Nord-Amerika og Oseania (gruppe 2 og 7) og innvandrere fra Asia, Afrika Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa utenom EU (gruppe 3, 4, 5 og 6).

Tabell 4.4.2. Innvandrere i kandidatundersøkelsen 2019 og 2020, etter føderegion. Masternivå

	Absolutte tall	Prosent
2 Norden og Vest-Europa ellers samt EU-landene Estland, Latvia, Litauen, Tsjekkia, Ungarn, Polen, Slovakia, Slovenia, Bulgaria	275	33,5
3 Andre land i Øst-Europa enn de som er nevnt over	117	14,3
4 Asia	277	33,8
5 Afrika	67	8,2
6 Sør-Amerika, Mellom-Amerika og Karibia	44	5,4
7 Nord-Amerika, Australia og andre land i Oseania	40	4,9
Innvandrere, masternivå, i alt*	820	100,0

* Ikke medregnet leger, som bare var med i 2020-undersøkelsen

4.2.3 Sosial bakgrunn

Spørreskjemaet inkluderer spørsmål om hver av foreldrenes utdanningsnivå og kan brukes til å lage variabler som fanger opp sosial bakgrunn. Spørsmålet om foreldrenes utdanningsnivå ble endret i 2019. Svaralternativene på spørsmålet «Hva er din mor/fars høyeste fullførte utdanning» i 2020:

- Høgskole eller universitet (mer enn 4 år)
- Høgskole eller universitet (4 år eller mindre)

- Allmennfaglig ved videregående skole/gymnas
- Fag-/yrkesutdanning på videregående skoles nivå
- Grunnskole/realskole
- Ingen fullført skolegang
- Vet ikke

Endringen har vært i de to øverste kategoriene. Spørreskjemaet før 2017 inneholdt istedenfor følgende alternativer, der det er teksten i parentes som er endret.

- Høgskole eller universitet (4 år eller mer)
- Høgskole eller universitet (under 4 år)

Endringen er gjort for å samsvare med SSBs inndeling i lang og kort høyere utdanning, der utdanninger på mer enn 4 år ansees som lang høyere utdanning, mens utdanninger på mindre fire år eller mindre ansees som kort høyere utdanning. Ved studier av sosial bakgrunn der man sammenligner med tidligere år må derfor kandidatene grupperes i følgende kategorier som ikke skiller mellom utdanningslengden på høyere utdanning:

- Minst en forelder med høyere utdanning
- To foreldre med høyere utdanning
- Øvrig (inkluderer ingen av foreldrene har høyere utdanning og «vet ikke»).

4.2.4 Psykometrisk vurdering av jobbusikkerhetsbatteriet

Spørreskjemaet inkluderer et batteri som har til hensikt å måle kandidatenes opplevelse av jobbusikkerhet, bestående av følgende påstander:

- Det er mulig at jeg vil miste jobben min snart
- Jeg er sikker på at jeg vil beholde jobben min
- Framtidsutsiktene til jobben min er usikre
- Jeg tror jeg kan miste jobben min i nær framtid

Respondentene ble bedt om å markere sin enighet med påstandene på en skala bestående av kategoriene helt uenig, litt uenig, verken enig eller uenig, litt enig og helt enig. Påstanden «Jeg er sikker på at jeg vil beholde jobben min» ble snudd slik at høy skåre på samtlige variabler indikerte stor grad av opplevd jobbusikkerhet.

Batteriet er i tidligere forskning blitt validert i fem Europeiske land (Belgia, Nederland, Spania, Sverige og Storbritannia) (Vander Elst, De Witte og De Cuyper, 2014). Verktøyet er imidlertid ikke blitt validert i et norsk utvalg tidligere. Vi har

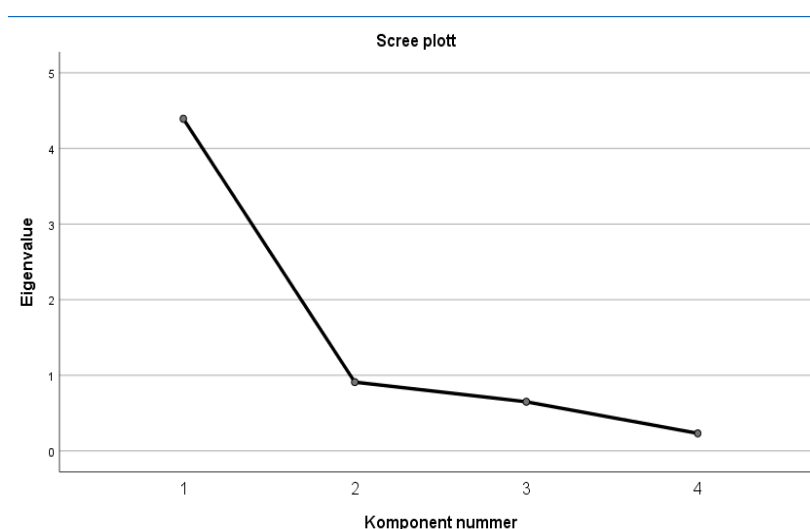

derfor foretatt en psykometrisk vurdering av batteriet ved bruk av intern konsistensanalyse (Cronbach's α) for å undersøke verktøyets reliabilitet og eksplorerende faktoranalyse (prinsipal komponentanalyse, PCA) for å utforske batteriets underliggende struktur.

I første steg testet vi datasettets egnethet for faktoranalyse ved hjelp av Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) (Kaiser, 1974) og Bartlett's Test of Sphericity (Bartlett, 1954), som viste at de fire påstandene i jobbusikkerhetsbatteriet var egnet for faktoranalyse (KMO = 0,80; $p < .001$).

I neste steg utførte vi faktoranalysen (varimax rotasjon) for å undersøke hvorvidt batteriet består av en eller flere distinkte dimensjoner. Vi har lagt til grunn at en tilfredsstillende faktorløsning må oppfylle følgende fire kriterier:

- Løsningen må forklare minst 50 prosent av variasjonen i datamaterialet
- Hver inkluderte faktor må forklare minst 10 prosent av variasjonen
- Hver inkluderte faktor må ha en estimert eigenvalue (mål på andel variasjon som forklares av én faktor) på minst 1,0
- Faktorløsningen må ha en enkel struktur (samtlige variabler har sterke ladninger og det er fravær av kryssladninger) (Thurstone, 1947)

Figur 4.1 Screeplottanalyse av jobbusikkerhetsbatteriet

Samtlige analyser indikerte en en-faktorløsning som innebærer at jobbusikkerhetsbatteriet kun består av en dimensjon. Som screeplottet i figur 4.1 viser, er det et knekkpunkt rett før tallet 2, som indikerer at batteriet kun består av en dimensjon. I tillegg viste analysene at det kun er en faktor som har en estimert eigenvalue på over 1,0 ($F_1 = 2,89$). Denne ene faktoren alene forklarer 72 prosent av den totale variansen. Samtidig støttet en separat parallellanalyse en-faktorløsningen. Videre, som tabell 4.3 viser, har faktorløsningen en enkel struktur ved at samtlige variabler lader sterkt på den ene faktoren. Den interne konsistensen for de fire påstandene i batteriet ble estimert til $\alpha = 0,87$, som klart overstiger nivået for akseptabel konsistensverdi (0,7) (DeVellis, 2003). Vi konkluderer dermed med at faktorløsningen med kun en dimensjon oppfyller samtlige fire kriterier for tilfredsstillende faktorløsning som skissert over.

Tabell 4.3 Faktorstruktur for påstandene i jobbusikkerhetsbatteriet

Variabel (påstand)	Faktorladning	Kommunalitet
Det er mulig at jeg vil miste jobben min snart	0,901	0,811
Jeg er sikker på at jeg vil beholde jobben min	0,777	0,604
Framtidsutsiktene til jobben min er usikre	0,811	0,658
Jeg tror jeg kan miste jobben min i nær framtid	0,902	0,813
Eigenvalue (λ)	2,89	
Forklart varians	72,15%	

Merknad. Faktorstruktur generert med eksplorerende prinsippal komponentanalyse med varimax rotasjon. Kommunalitet er andelen av variabelens varians forklart av faktorløsningen.

5 Sammenligning av 2019- og 2020-kullene

Det er spesielt krevende å synkronisere siste års data med data fra tidligere år. Dette er nødvendig for å kunne ha tidsserier i analyser. Det kan være endringer i spørsmålsformuleringer som gjør at det blir brudd i tidsserier, det kan være spørsmål som kun stilles noen år og det kan være endringer av institusjonslandskapet. NIFU har tilgang på tidsserie som strekker seg helt tilbake til 1972.

Et viktig formål med undersøkelsen av 2020-kullet er å sammenligne dette kullet med tidligere kull, spesielt 2019-kullet. For å kunne foreta sammenligninger mellom kull av høy kvalitet må vi også sørge for at populasjonene og analyseutvalgene er identiske slik at ikke forskjeller mellom kullene drives av forskjeller i sammensetning av kandidater.

Vi kartlegger derfor at det ikke finnes systematiske skjevheter mellom 2019- og 2020-populasjonen og 2019- og 2020-respondentene. Spørreundersøkelsen som ble sendt ut i 2020 fikk en høyere svarprosent enn den forrige undersøkelsen. For å kunne sammenligne kullene i analyser, må vi undersøke om det er store forskjeller mellom analyseutvalgene (som består av respondentene som svarte på undersøkelsen) eller om respondentene som svarte fordeler seg likt på de ulike bakgrunnsvariablene i begge utvalgene.

I 2019-undersøkelsen ble kun masterstudenter og personer med bachelorgrad i naturvitenskapelig og teknologiske fag spurt om å være med i undersøkelsen. I sammenligningene mellom 2019 og 2020 bruker vi kun masterne. Personer med masterutdanning innenfor faggruppen «medisin» har tradisjonelt ikke vært inkludert i undersøkelsen, men var inkludert i 2020. Denne gruppen må derfor også holdes utenfor når det gjøres sammenligninger av 2019 og 2020 undersøkelsen. Tabell 4.1 viser at populasjonen av mastere for 2019 og 2020 undersøkelsene var relativt like i størrelse, men at den økte svarprosenten i 2020 førte til et litt større analyseutvalg i 2020.

Tabell 5.1 Størrelse på populasjon og analyseutvalg for mastere i 2019- og 2020-kullet. Mastere innen faggruppen «medisin» er ekskludert.

Kull	Populasjon	Analyseutvalg
2019	9498	3909
2020	9158	5763

Siden vi ønsker å kunne sammenligne utvalgene fra 2019 og 2020, må vi undersøke om respondentene fordeler seg likt på de ulike bakgrunnsvariablene. Tabell 1.4 viser hvordan masterkandidatene i henholdsvis 2019 og 2020 kullene fordeler seg på kjønn, alder, fagfelt og utdanningsinstitusjon for de som har besvart og som inngår i vårt analyseutvalg. Det er ingen tegn til systematiske forskjeller mellom 2019- og 2020-kullene på populasjonen da det ikke vært en vesentlig endring i observerte karakteristika mellom de som ble uteksaminert i 2019 og 2020. Det er derimot noen tegn til at den økte svarprosenten har ført til systematiske forskjeller i analyseutvalgene, da det er noen forskjeller i fordelingen over kategoriene for de observerte karakteristikaene blant de svarende i 2019- og 2020-utvalget. 2020-utvalget består i noe mindre grad av personer som har omsorg for barn og personer med A som hovedkarakter fra høyere utdanning. Videre består de i noe større grad av eldre personer (over 35 år) og personer som er bosatt i Agder eller Viken.

Tabell 5.2 Sammenligning av analyseutvalg for 2019- og 2020-kullet

	2019	2020	Forskjell
Kvinne	64,4	64,3	0,1
Alder			
18-24	9,8	10,4	-0,7
25-29	52,6	55,6	-3,1**
30-34	12,2	12,7	-0,5
35 og eldre	25,4	21,2	4,2***
Sosial bakgrunn			
Ingen av foreldrene har høyere utdanning	30,2	28,4	1,8
Én forelder med høyere utdanning	26,7	28,7	-1,9*
Begge foreldre har høyere utdanning	43,1	43,0	0,1
Omsorg for barn	24,1	20,4	3,7***
Gift/Samboer	59,8	59,1	0,7
Bostedsfylke			
Oslo	32,0	30,7	1,4
Rogaland	7,7	7,2	0,5
Møre og Romsdal	2,2	2,3	-0,0
Nordland	3,2	3,3	-0,0
Viken	13,2	14,9	-1,7*
Innlandet	4,4	3,4	1,0*
Vestfold og Telemark	4,4	4,5	-0,1
Agder	3,9	5,2	-1,3**
Vestland	13,7	12,5	1,2
Trøndelag	9,4	9,8	-0,4
Troms og Finnmark	5,8	6,2	-0,4
Innvandringsbakgrunn			
Norskfødt med innvandrerforeldre	2,2	2,5	-0,3
Innvandrere	9,9	9,0	0,8
Øvrig befolkning	88,0	88,5	-0,5
Fagfelt			
Humanistiske og estetiske fag	11,1	10,3	0,8
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	16,0	16,2	-0,2

Samfunnsfag	13,7	12,6	1,1
Juridiske fag	4,8	5,8	-1,0*
Økonomiske og administrative fag	16,1	17,1	-1,0
Teknologiske fag/ingeniør	7,8	7,7	0,2
Natur- og realfag	13,1	12,8	0,2
Helse- og sosialfag	13,1	13,7	-0,6
Idrettsfag	1,6	1,9	-0,3
Primærnæringsfag	0,9	1,0	-0,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1,7	1,0	0,7**
Snittkarakter videregående			
Under 4	12,1	12,1	0,1
4,0-4,4	20,9	20,6	0,3
4,5-4,9	33,9	33,4	0,5
5,0-5,4	24,6	25,7	-1,1
>=5,5	8,4	8,2	0,3
Hovedkarakter høyere utdanning			
A	15,6	12,0	3,6***
B	51,8	52,9	-1,1
C	27,1	29,7	-2,6**
D/E	2,7	2,5	0,2
Ikke relevant	2,8	2,9	-0,1

5.1 Forskjeller i definisjoner

5.1.1 Arbeidsmarked

I 2020-undersøkelsen la vi til spørsmål om hvorvidt kandidaten var permittert til spørsmålene om arbeidsmarkedsstatus. Personer som er 100 prosent permittert er inkludert i definisjonen av arbeidsledighet. Siden vi ikke har tilsvarende spørsmål for 2019-kullet kan det bety at vi overestimerer endringen i arbeidsledighet noe ved at permitterte er inkludert som arbeidsledige for 2020-kullet, men ikke for 2019-kullet. Vi antar derimot at det er svært sannsynlig at antallet permitterte nyutdannede i 2019 var nær null, slik at inkludering av permitteringer har liten konsekvens for sammenligning av arbeidsledighetstallene for 2019 og 2020. Alternativet ville være å ikke inkludere permitterte i definisjonen av arbeidsledig, men dette ville ført til en underestimert av arbeidsledige i 2020, siden enkelte permitterte da ville blitt definert som utenfor arbeidsstyrken.

6 Tilgjengeliggjøring av data

Etter at datainnsamlingen er fullført, sitter NIFU på en betydelig mengde informasjon om overgangen fra utdanning til arbeidsmarkedet. Dette er informasjon av interesse for flere, og derfor tilrettelegger NIFU data for en rekke formål. Innen to år etter fullført undersøkelse blir individdata oversendt til og lagret hos Norsk Senter for Forskningsdata (NSD).

Videre foretar NIFU egne analyser og rapporteringer av resultatene fra undersøkelsen, der områder av spesiell interesse eller aktualitet analyseres nærmere. Dette kan dreie seg om problemstillinger som ønskes undersøkt av lærestedene, Kunnskapsdepartementet og eventuelt andre, eller det kan være på grunnlag av interessante observasjoner i undersøkelsen gjort av NIFU selv.

Referanser

Bartlett, M. S. (1954). A note on multiplying factors for various chi square approximations. *Journal of the Royal Statistical Society*, 16(2), 296–298.

DeVellis, R. F. (2003). *Scale development: Theory and applications* (3. utg.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39(1), 31–36. doi: 10.1007/BF02291817

Thurstone, L. L. (1947). *Multiple factor analysis*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Vander Elst, T., De Witte, H., & De Cuyper, N. (2014). The Job Insecurity Scale: A psychometric evaluation across five European countries. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 23(3), 364-380.

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no